SKONFISKOWANE

Ч. 110 (13.349). Львів, середа 3. травня 1933. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Всесильний Доляр".

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 28. квітня 1933.

Хто з наших читачів пригадує собі чергу белетристичних нарисів, розпочату, довший час продовжувану і, здається, кінець кінців, не покінчену, яку пок. Артим Хомик друкував був на кілька років перед війною в „Літературно-Науковому Вістнику" — редаґованому незрівнаною рукою Івана Франка? Нариси мали кожний свій підзаголовок, та вязав їх спільний заголовок „Всесильний доляр" і їх герой містер Бембертон. Їх автор — мимоходом кажучи, мабуть єдиний у нас того часу автентичний і органічний, при цьому й не безталановитий, зразок життєвого декадента — поставив собі метою зобразити тип повнокровного американця, володаря й раба всесильного доляра, в ріжних життєвих нагодах і пригодах, — американця не такого, який він є в дійсности (бо ні автор, ні його читачі в Америці не бували і американців не бачили й не знали), а такого, яким собі тоді пересічний читач ґазет і повістей уявляв „типічного американця" — тобто щось у роді синтези Рокефелера й Морґана, премогучого долярами, премудрого долярами, пяного долярами, практичного: прекапризного — теж у доляровій валюті.

З легкої руки Хомика леґенда доляра і його всесильности докотилася була ось так і до нашої країни, яка тоді була — може дехто собі це пригадує? найтемнішою й найбільш забутою й дошками від світа відгородженою провінцією конаючої під старечою владою Франца Йосифа І-го — Австрії. Леґенда ця з ходом років не погасала, а навпаки пребуйно розквіталася. Безконечна, виснажуюча війна не тільки не пошкодила долярові, його могучости й леґенді про його всесильність, а ще й підняла Америку й ідолопоклонство перед нею на рівень, небувалий в історії Нового Світу та майже безприкладний в історії людства взагалі. Перших десять років після війни зведені трохи не до прошацької торби европейські народи просто лежали покотом у поклонах перед Америкою і її всесильним доляром; все, що американське , в тому часі безмірно й безкритично імпонувало Европі — американська економія, американська мода, американські фільми й американські манери — так дуже імпонували, що навіть найбільші у світі принципіяльні противники американського ладу соціяльного, більшовики, силкуючись захопити свою публику своїми утопійними підприємствами, не находили кращого і привабливішого клича від перехвалки — „переженемо, мовляв, Америку"!

Словом, леґенда всесильного доляра пишно розверталася — ще таки дуже недавно.

Раптом прийшов із край. Нині вже нема нікого, хто хотів би повторювати недавно ще таке розповсюджене обявлення: що Америка буцім то розвязала соціяльне питання. Показується, що не розвязала цього найважнішого для людства питання ні Америка ні її антиподи, більшовицькі комуністи. Та в останніх тижнях і днях показалося, що навіть американський доляр ані не всесильний, ані навіть твердий і певний. Показалося, що він так само може захитатися, так само розсипатися в руці, як спотикалися і розсипувалися франки й стерлінґи, про марки вже й не говорити.

Новий американський президент доволі підступно заскочив світ своїм рішенням монетарної інфляції: він проголосив його саме в тому дні, коли запрошені ним на економічно-фінансові й політичні розмови анґлійці й французи їхали собі кораблями по Атлянтійському Океані, нічого не підозріваючи, без інструкцій від своїх урядів саме на такий, ніким не передбачений випадок. Досада на американську підступність була спершу велика і в Льондоні і в Парижі. Мекдональд і Еріо скреготали, кажуть, зубами з пересердя. Та нічого було робити: треба було подобріти і сісти до розмов з Рузвельтом. Перший говорив з ним Мекдональд; після недовгого часу появився комунікат про висліди їх „угоди". Комунікат доволі, правда, довгий, одначе гріх сказатиб, що дуже ясний. Все таки дещо в цьому зрозуміле й для звичайного смертного, а саме: вони погодилися на тому, щоби запросити Францію теж понизити французьку валюту, тобто — іншими словами — Америка погодилася з Анґлією на тому, щоби заразу інфляції (бо це зараза, справжня зараза!) перекинути й на Францію.

Ось що предложив Рузвельт французькому делеґатові чемно й ввічливо, та про те: віз і перевіз.

Правда, Франція може відкинути це предложення і впиратися на своїй валюті, ще не так давно на золотій виміні сконсолідованій. Але її „други" мають змогу „впливати" на неї, щоб її заставити відступити від золотої виміни.

Америка може їй показати обіцянку перевірки довгів і приречення політичної безпеки на випадок війни. Це приречення може, правда, видаватися маловартним, але Еріо, наполоханий ґітлеризмом, не вгавав останніми тижнями говорити про американську забезпеку, наче єдину, буцім то „справжню" забезпеку. Ось і може він дістати цю „забезпеку" — нехай Франція тільки згодиться наново обкроїти свою валюту, тоб то — іншими словами — знов ограбити своїх горожан і всіх тих, хто заробляв і складав свої ощадности у франках — у довірю до їх певности й твердости.

Анґлія має ще сильніший засіб як покорити опір французької валюти. Є в Льондоні особливий фонд „вирівнування грошевих вимін", зложений у фунтах стерлінґах. Анґлійський скарб легко може перемінити його на франки; а коли переминить його на франки, він має право домагатися від французького державного банку видачі золота за ці франки тай таким чином витягнути золоте покриття з-під французької валюти і перевезти жовтий метал до Льондону. Щоби захиститися перед таким відпливом золота, французький уряд міг би хіба видати заборону вивозу золота, тобто наложити на золото „ембарґо", тобто іншими словами, розірвати звязок валюти зі золотим покриттям, тобто зробити те, чого Анґлія й Америка вимагають.

Ось що цими днями коїться і важиться у Вашинґтоні. Ось у чому річ! У зусиллі двох анґльо-саксонських фінансових потуг придавити й понизити фінансову потугу Парижа. Все інше, про що кажуть комунікати, — тільки декорація і пісок в очі. Суть — у грошах.

Еріо виїхав до Вашинґтону в супроводі неймовірної, незвичної і малодостойної самореклями. Він, мовляв, і союз трьох демократій, французької, анґлійської та американської, заключить, і римських і берлінських диктаторів відокремить і приннанть, і Бог зна що ще зробить. Нині він певне гірко жалує, що пересолив у самохвальбі на завдаток. Його тутешні вороги вже руки собі затирають із вдоволення, що цей обємистий, золотоустий, многословний бурмістр Ліону поховзнеться в Америці. Ця надія нині мабуть вже здійснена. Французькому делеґатові лишається тільки одно: мрачними комунікатами закрити немилу поразку.

„Українська Молодь Христові".

КОМУНІКАТ Ч. 4.

1. **Ділимося радісною вісткою, що в хвилині приречення Української Молоді на вірність Христові св. Отець Пій XI. молитисЬме за Українську Молодь і благословитиме Український Нарід.**

2. Інструкції і зарядження Ділового Комітету обовязують усіх присутних на святі „У. М. Х." безоглядно.

3. Не висилаючи окремих запрошень, запрошуємо всі українські громадські Установи, львівські і краєві до участи в святі „У. М. Х." А саме: а) членів у їхніх парохіяльних відділах; б) Ради і Виділи українських Установ корпоративно й окремо. Їм буде призначене відповідне місце на площі Сокола Батька, в поході і на площі св. Юра; в) Президенти і Голови тих Установ матимуть призначене окреме від попереднього місце підчас торжественного акту благословення Української Молоді і Вірних Високопреосвященним Митрополитом.

4. До участи в святі „У. М. Х." зголосилася над сподівання велика маса людей. З огляду на потребу вдержання тієї маси в порядку і недопущення до якогонебудь замішання взиваємо всіх до безапеляційної і безоглядної карности та співділання в удержанні порядку.

5. **Впорядчики:** з причини загально відомих у розпорядженні комітету є ледви вистарчаюча скількість впорядчиків. Кожний впорядчик дістане у **Львові** відповідну відзнаку і леґітимацію.

6. **Відповідальні за порядок у святі:**

а) **о. Михайло Блазовський,** за порядок на площі св. Юра 6. травня до го. 12. вночі, за інформаційне бюро також, за допроваджування до нічлігів і за нічлігі;

б) **о. Антін Каштанюк,** за порядок на площі „Сокола Батька" від год. 12. вночі з 6. на 7. травня, за уставку на площі С. Б. підчас Архієрейської Служби Божої і св. Причастія, за інформаційне бюро на площі С. Б.;

в) **о. Олександер Малиновський,** б. сотник У. Г. А., обійме команду над цілим походом, від його сформування аж до розвязання. Заступником команданта о. Малиновського є п. Михайло Климкевич, б. сотник У. Г. А.;

г) **п. Ксеня Яновичівна** обійме начальний санітарний нагляд на площі С. Б., підчас походу, на пл. св. Юра і санітарні відділи по нічлігах.

7. **Від год. 11—12 передполуднем 7. травня дзвонитимуть дзвони всіх церков на всіх землях,** де живуть українці. Взивається оо. парохів видати відповідні для цього зарядження.

Пригадуємо, що 6. травня від год. 5—6. вечором дзвонять дзвони у всіх львівських парохіях.

8. Найменшою і весь час підчас приїзду, побуту у Львові, походу і відїзду одноцілою,

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący, S. O. Dr. J. Locker i Dr. L. Dworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 102 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów dnia 25. kwietnia 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 24. 4. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" Nr. 102 z daty Lwów dnia 25. 4. 1933 zawierającego w artykule „Hołod na Polissi" od słów „W kilkoch" do końca artykułu znamiona wyst. z art. 170 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przesadnemi wiadomościami o położeniu gospodarczem włościaństwa na Polesiu zaniepokoić opinję publiczną. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński wr. Protokuł. Turkiewicz wr. Za zgodność Lipanowicz st. sekretarz.

нерозривною одиницею є деканат. На чолі тієї одиниці стоїть справник обовязково священик, відповідальний за ту одиницю і провідник. Кожна ця деканальна одиниця **мусить мати відповідну скількість впорядчиків.** Найменше одного на 50 учасників.

9. **Легітимації** для учасників вислано до деканальних урядів для всіх, що зголосились до 27. квітня включно. Парохіяльні Комітети мають ... легітимації відібрати. Легітимації треба виповнити.

Кожний парохіяльний Уряд має видати провідникові парохіяльної групи посвідку, в якій подасть прізвище провідника і скількість учасників, що їдуть до Львова. Парохіяльні групи **мусять злучитись обовязково в деканальну одиницю.** Коли цього не можна зробити перед виїздом або підчас, то треба це **доконче** зробити у Львові. Ближчі інформації в наших інформаційних бюрах.

11. **Відзнаки і транспаренти:** на святі У. М. Х. дозволені жовто-блакитні прапори і жовто-блакитні відзнаки зі знаменем Христа. Ніякі інші відзнаки, прапори і транспаренти за виїмком религійних, не дозволені. На святі обовязує народня ноша.

12. **Приїзд до Львова:** Всі, що приїзджають до Львова **перед** 12-ою вночі з 6. на 7. травня, мають піти на площу св. Юра, до інформаційного бюра.

Всі, що приїздять до Львова **після** 12-ої вночі удаються прямо на пл. Сокола Батька. Там теж до інформаційного бюра.

Оба бюра будуть відчинені цілу ніч.

Організатори на місцях повинні змагати, щоби прибути зі своїми організованими групами після 12-ої вночі з 6. на 7. травня. Побажане, щоби з найдальших закутин краю являлись учасники на суботу вечором до Львова.

Засадою повинно бути теж, щоби сповідь відбути на місці.

Нічліги для дівчат будуть у середмістю, для хлопців на передмістті. Нічлігів з 7. травня на 8-ого **нема.**

13. **Уставка на пл. С. Б.:** По лівому боці площі (орієнтуватись від входу) Станиславівська дієцезія, в середині Перемиська, по правому боці Львівська. Уставка чвірками.

14. **Санітарні станиці** будуть на пл. С. Б. і в Народній Лічниці. Санітарні медики будуть разом з нічліговими групами.

15. 4. травня „Українська Молодь Христові" по всіх парохіях з програмою: Сповідь, спільне св. Причастія і спільне присягання на вірність Христові. Вечором виступи молоді у честь Христа Спасителя.

16. **У пятницю 5. травня,** в год. 8-ій у всіх парохіях Галицької Провінції Служба Божа і молебен на інтенцію свята У. М. Х. Тоді зазнайомить учасників докладно з усіми нашими інструкціями.

17. Після поконання дальших технічних чи пестроонних трудноців будуть оголошені додаткові інструкції у справі розкладу часу і відїзду поїздів.

18. Відїзд зі Львова **обовязково** 7. травня вечором і вночі.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ СВЯТА У. М. Х.

Проблєми розбудови шкільництва.

(Реферат, виголошений на Заг. Зїзді Р. Ш. 24. IV. 1933.)

II.

У звязку з автоматичною втратою, яку матимемо на терені приватного і державного середнього шкільництва, виринає друга вимога: мусимо домагатися створення і поширення відвідповідної сітки державного середнього шкільництва загально-освітнього і фахового. Ті наші заходи мусять обхопити всю нашу територію. Всі наші організації мусять проявити відповідну енергію на запотребування на вищу освіту в тому ступні, як це вже наш нарід проявив з нагоди плебісциту за держ. українським шкільництвом.

Головна Управа виготовила відповідний меморіял, покищо для терену Львівської Шк. Кураторії. В ньому подано більш-менш ті школи загально-освітні й фахові, нижчі, середні, а навіть вищі (ліцеальні), які відповідають нашим теперішнім потребам. Меморіял буде відданий владі і оголошений у пресі. Отже треба, щоби зорганізоване громадянство підтримало його домагання відповідною скількістю анкет і нарад, треба, щоби громадянство вимоги меморіялу взяло за підставу нарад і відповідно вистилізувало вимоги щодо додаткових льокальних потреб. Досвід дотеперішньої нашої діяльности показує, що під цим оглядом наше громадянство дуже збайдужіло. Головна Управа вже розіслала була раз такий проект до дискусії і просила опінії Кружків та місцевих організованих кругів, одначе дістала відповідь усього з 19-ти уладжених анкет. А це чейже за мало, бо таких анкет треба сотки, як не тисячі.

Тому, що з новим шк. роком будуть знесені вже напевно перші ґімназійні кляси у приватних школах, і перші та другі кляси в державних, вказано булоб, щоби при всіх ґімназіях „Р. Ш." повставали як підбудови народні школи другого ступня. Наслідком недостачі відповідної скількости шкіл другого ступня на слідуючий рік фреквенція до ґімназій упаде ще більше, як минулого року, і тому їм треба мати власну підбудову. Відомо покищо тепер також те, що другі кляси, які залишаться при приватних ґімназіях, матимуть обовязково програму народньої школи. Далі відомо те, що при основуванні пятої кляси народньої школи, як підбудови під ґімназію, шкільна влада погодиться на її відчинення під умовиною, що рівночасно буде основана перша народня кляса. Це тому, щоби повстала колись повна народня школа, а не, щоби пята кляса висіла у воздусі. Тому всі Кружки, які мають ґімназії „Р. Ш.", а не мають досі народніх шкіл, повинні про ті народні школи конче подбати. Далі вони повинні подбати про можливо найбільшу уніфікацію народнього й середнього шкільництва. Народня школа повинна зі середньою вязатися, щоби дати можливість учителям шкіл обох тих типів учити в обох типах рівночасно. Цим осягнемо лекший розділ годин поміж середнє шкільне вчительство, утруднений через обкроєння ґімназій на чотири кляси.

Четверте завдання при уложенні нашого пляну діяльности виходить з розважань, про які

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ТРАВНЯ 1933.

Д-Р МЕД. РОМАН ҐОЦЬКИЙ. 2)

Руїнницький інстинкт.

(Докінчення).

Більшість із нас переконується, що довіря, які ми мали в молодости до своїх ближніх й віра в „доброту" людської природи це була тільки одна з тих оман, якими хочемо прикрасити та облекшити собі життя. Неодин раз така омана замісць допомогти нам, принесла нам тільки шкоду.

Відкиньмо ілюзії й вдоволімся скромністю для правди. Спитаймо себе, чи находимо прихильність у наших наставників і суперників, джентельменство у наших ворогів, дуже мало завдрощів сред наших знайомих, чи справді нема навіть почування гніву там, де віримо в любов.

Чи не відомо нам як здебільша невгамованими і непевними є люди у справах сексуального життя, що всякі нарушення і промахи, які сняться нам тільки, в дійсності доконуються як злочини на яві. Стверджується старе слово Плятона, що добрими є ті, що задовольняються тільки сном про те, що інші — злі, ділом доконують. Поза всім тим істнує дійсність, яка каже нам, що людина є не тільки ніжною і спрагненою любови істотою, яка нападена вміє боронитися, але також, що крім своїх інстинктовних нахилів має вона в собі могутню частку агресивних, руїнницьких нахилів.

Послідовно з цим ближній для людини є не тільки можливим прислужником і сексуальним обєктом, але також стає для нього спокусою, щоби задовольнити свою ворожість, вихіснувати робучу силу ближнього, використати, присвоїти собі його майно, принизити, завдати йому біль, мучити його і вбити. Homo homini lupus. Скільки є таких, що на підставі досвідів свого життя і чужого можуть заперечити цю правду?

В часах війни, революції, масових рухів, коли відпадає душевна противага (надума, етичні принципи) проявляється ворожість із природного гону і відкриває людину як дику звірюку, для якої охорона власної породи не істнує. Хто в уяві зясує собі жорстокости в часі мандрівки народів, наїзди гунів, татар, турків і страхіття останньої світової війни, той мусить покірно похилити голову перед правдивістю думки, що люди є для себе вовками.

А що торкається ідеалів, то ані християнська церква, ані людське братерство, ані інтернаціональна соціял-демократія, ані солідарність економічних інтересів не видержали проби дійсности. З цього виходить, що мусить бути якийсь чинник, що стоїть на перепоні братерських, гуманних, прихильних взаємин з людьми. Тим чинником, який псує наші взаємини з ближніми, є вроджений інстинкт людини до „злого" інстинкт аґресії, інстинкт наскрізь руїнницький.

Але не тільки наука історії і загальний життєвий досвід стверджують, що в людині живе окремий нахил нищити, руйнувати. Психольоґія і психопатольоґія відкрили цілу низку явищ у звязку з тим нахилом, згадати хоч би прояви садизму і масохізму.

Неможливо вдаватися тут у ширші теоретичні міркування. Вистарчить подати готові висновки, а саме, що психоаналіза визнає істнування двох, по суті ріжних інстинктів: „ерос", коли брати його у найширшому розумінні як ціль зєднувати людей у щораз більші спілки і руїнницький інстинкт, якого цілю є розклад, руїна.

Культура нашої доби не зуміла зясувати свого становища до руїнницького інстинкту. Коли підійти до цього питання широко, тоді дійдемо до старої проблеми вічного розрізу між природою і культурою. Культурні цінности дістаємо не задурно; вони заплачені не... аним обмеженням свободи наших інстинктів, а тимсамим і руїнницького інстинкту. Відворотною стороною всякого цивілізаційного надбання для даного людського типу є втрата щастя для одиниці.

Зростові колективної людської цивілізації відповідає зменшення свободи, занепад чуттєвої сили для душі одиниці. Обмеження руїнницького інстинкту є першою, може найважчою жертвою, якої вимагає гурт від одиниці. Як це діється, не можемо на цьому місці над тим розводитися.

Але на одному питанні треба зупинитись, а саме як ставиться нинішня педаґоґія до факту вродженого руїнницького інстинкту у людини.

Нинішнє виховання, як відомо, затаює перед молодю багато основних фактів дійсности, а між ними яку ролю відґраватиме в її житті полове життя. Але це не єдиний закид, який видвигають нині фільософи та моралісти проти нинішнього виховання. Нинішнє виховання грішить ще і тим, що воно не освідомлює, не приготовлює молоду людину на ворожість, на те, що молода людина в житті буде і мусить бути обєктом руїнницького інстинкту. Таким робом школа випускає в життя молодь з дуже хибною психольоґічною орієнтацією.

Треба признати, що докладне освітлення сторінок людської психольоґії психоаналізою є найуспішнішою протиотрутою на ті ідеалістичні омани про вдачу людини, про її вчинки, переконання і створені нею орґанізації. Може хтось закинути, що психоаналіза оцінює людину односторонно, адже у людини є гарні, шляхетні сторони, самопожертва, гуманні почування, потреба допомагати ближнім (добродійність і філянтропія), тощо. Психоаналіза стверджуючи вроджений руїнницький інстинкт, природний нахил до зла не заперечує істнування шляхетних змагань і поривів істоти. Те „зло" психоаналіза зазначує сильніше тому, що деякі його зовсім заперечують, через що людське духове життя не стає ліпшим і стає щораз більше заплутаним, бо незрозумілим для кожного нового покоління.

Тільки тоді, коли зуміємо оцінити правдиве відношення доброго і злого елементу у людській природі, зможемо боротись успішно з інстинктом, що постійно загрожує нашій культурі і самому розвиткові людського роду.

була згадка при народніх школах другого ступня. Наше селянство буде мати утруднений доступ до середньої школи з недостачі нар. школи другого ступня на місці. Селянин, який захоче післати дитину до середньої шокли, мусітиме дати її раніш до школи нар. II. ступня, звичайно до якогось містечка або більшого села, де та школа є. Отож треба подбати, щоби в тих селах чи маленьких місточках був селянським дітям облекшений побут. І тому слід закладати збірні станиції, дешеві бурси, і дешеві кухні не лише у тих місцевостях, де є ґімназії, але також там, де є народні школи другого ступня. Мусимо допомогти селянинові добути якнайвищу освіту для його дитини якнайменшим коштом, доплив тієї освіти до селянських мас скріпити, мусимо ті маси до освіти притягнути.

Тут піддам під розвагу думку стипендій для здібніших селянських дітей. Наші громадські ради повинні потворити в кожному селі одну-дві невеличкі стипендії для дітей свого се-

ла. Завданням нашої сільської інтеліґенції є такі ухвали громадських рад не лише перевести, але й подбати, щоби дійсно здібніші селянські одиниці попадали у відповідну вищу школу. Не здаємо собі навіть справи з того, яку величезну масу культурного капіталу марнуємо через занедбання на тому полі.

Доплив селянських мас до середнього шкільництва стає тепер дуже пекучим питанням, Перешкоди під видом „сліпої вулиці“, яку створюють нові шкільні закони, повинні нашу енерґію подвоїти. Число народніх шкіл з українською мовою навчання надзвичайно мале, а в середніх школах фреквенція чимраз більше паде. У деяких наших приватних ґімназіях фреквенція зменшилася втроє, у деяких удвоє, а в переважаючій частині вона впала на 30 процент. У державних школах таксамо. Напр. в головній ґімназії у Львові фреквенція молоді впала в 6-тьох останніх роках на 49.1 проц., а на філії на 31 проц. На провінції фреквенція впала у державних ґімназіях ще більше. До того втратили ми недавно держ. ґімназію в Тернополі. Тепер маємо 7 державних ґімназій з недостаточною фреквенцією, отже одну на міліон українського населення! Коли взяти під увагу, що культурні народи мають одну державну ґімназію приблизно на 30—50.000 населення, тоді ця недостачна сітка середніх шкіл, при зменшенні їх фреквенції, упадку зацікавленню вищою освітою, недостаточній розбудові нар. шкіл з українською мовою навчання другого ступня ставить перед нами в цілій величні загрозу соціяльного каліцтва під видом затрати інтеліґенції, про що вже була згадка.

Останній постулят діяльности на полі рідного шкільництва випливає з факту повного уaлежнення того шкільництва від державної контролі. Можна легко доказати, що під організаційним оглядом і під оглядом правних санкцій, які може влада пристосовувати до приватного шкільництва і до учителів, приватне шкільництво є менше самостійне, ніж державне. Тому ясно, що боротьбу за унезалежнення приватного шкільництва не можливо провести на тереві того шкільництва. Одначе українське громадянство не може зрезигнувати з впливу на свою школу і свою молодь. І якщо цей вплив на терені школи так сильно обмежений, то треба його скріпити поза школою. Ось так виринає черговий незвичайно важливий постулят: **скріплення нашого впливу на молодь поза школою.** Проблема позашкільного виховання стає сьогодні перед нами у цілий зріст. Доповняючі курси з повинні забувати, що ці зусилля не є нашою видавництва, бібліотеки, прилюдна опінія, організації молоді і т. п. — ось це засоби впливу на духовість доростаючого покоління. Все те було в нас досі занедбане і тому мусимо тепер усе те відповідно поставити. Спрямовуючи зусилля на організаційну розбудову українського приватного шкільництва, і заходи за державним, ми не повинні забувати, що ці зусилля не є нашою виключною амбіцією. Ми повинні зрозуміти, що жива нація має ріжні форми живого, ніякими нормами неможливого до опанування впливу на свою молодь. І від розвязки проблеми проведення цього впливу в життя залежить у великій мірі наша будуча духовість, її власний національний характер.

І врешті останній постулят: потреба сцентралізувати і скріпити контролю над приватним шкільництвом. Не можна до того допустити, аби у нас повстало стільки осередків шкільної політики, скільки є шкіл, чи Кружків. Мусить бути створена далеко сильніша залежність наших шкіл і Кружків від Головної Управи і цю залежність мусить усанкціоновувати Загальний Зїзд, щоби скріпити моральний її примус.

В. Кузьмович.

Закарпаття.

Автономія Підкарпатської Руси.

В справі автономії Закарпаття часописи подають, що правительственний проект П. Руси вже випрацьований. Тепер покличе чсл. уряд „карпаторуську міністерську пятку“, яка враз із виділом „карпаторуських послів і сенаторів“ ще передискутує той проект. Коли проект буде вже обговорений і принятий, предложать його в найкоротшому часі парляментові у Празі до затвердження. Предсідник влади Маліпетер обіцяв, що буде старатися, аби Закарпаття дістало автономію якнайскорше. Обіцяв теж, що буде старатися, аби Закарпаття дістало бодай тільки грошевих засобів, аби можна було продовжати й докінчити вже зачаті праці. Але Закарпаття, а спеціяльно грошево сильні одиниці, малиб допомогти державі, підписуючи передовсім позичку праці. („Українське Слово“).

Справа наукового вивчення Закарпаття.

Недавно заснували мадяри в Будапешті науковий інститут для вивчення культурних, а ще більше господарських проблем Закарпаття і Словаччини. А коли член Славянського Інституту і член Збору для дослідів Словаччини й Закарпаття, проф. О. Мицюх, поставив мотивований внесок Збору на заснування при ньому кабінету для вивчення народнього господарства Закарпаття, то з компліментами на адресу внесконодавця справу, як то кажуть, положено „під сукно“. Внаслідок такої байдужости дійде до того, що єдиним джерелом організованого наукового знання господарства на Закарпатті—стане мадярський інститут у Будапешті...

Установчі збори українського студ. Т-ва „Промінь“.

Дня 22. ц. м. відбулися установчі збори українського студентського Т-ва „Промінь“ з осідком в Ужгороді. Метою товариства є обєднати українських студентів ужгородської округи і дати їм моральну та матеріяльну підтримку. Головою товариства обрано студента прав Н. Долинського.

Д-р Рихло буде головним лікарем Каси Хорих в Хусті.

Дня 25. квітня відбувся новий вибір головного лікаря Каси Хорих в Хусті тому, що не був потверджений вибір з грудня д-ра Мартона Вейса. Цим разом більшість голосів о[illegible] Іван Рихло, спеціяліст внутрішніх хороб і контрольний лікар лічничого фонду в Ужгороді. Нема сумніву, що цей вибір буде потверджений.

Замах на президента Перу.

Президента Санчеза Дгеро вбили три замаховці.

ЛІМА, 1. V. ПАТ. На президента Перу, Санчеза Дгеро виконано замах, коли він покидав площу вистави, де відбувався перегляд військових відділів. Рана, яку він одержав, була дуже тяжка і спричинила великий уплив крови. Переведено негайну операцію, однак президент умер. Замаху доконали три змовники, які вскочили на ступні повозки президента і всі три майже одночасно до нього стріляли. Двох замаховців, що хотіли втекти, застрілила поліція, третього зловила. Серед метушні застрілили теж двох вояків з ескорти президента і пятьох ранили. Президент вернув з вигнання в 1931 р. В березні м. р. виконано на нього один замах, під час якого був ранений.

В Лімі оголошено стан облоги.

Після смерти президента Дгеро відбулось засідання ради міністрів. Владу президента буде виконувати його заступник, міністр війни ґенерал Беневідез. В Лімі оголошено стан облоги.

Провідник замаху згинув.

ЛІМА, 1. V. ПАТ. Провідником змови, якої жертвою впав президент Санчез Дгеро, був Абелярдо Гуртадо де Мендоза. Він був членом опозиційної партії „Апріста“ і брав особисто участь у замаху.

В моменті, коли президент покидав парк Жоржа Чавеза, де відбувалася ревія 2.000 членів військового вишколу, Абелярдо Гуртадо де Мендоза підійшов до самоходу президента і дав кілька стрілів. Виконавця замаху вбили вояки, що належали до ескорти президента. Похорон президента відбудеться у вівторок. В місті видано розпорядки, що мають запевнити в Лімі спокій.

Масові арештування.

ВАШИНГТОН, 1. V. ПАТ. На основі інформацій із Ст. Яго де Чіле арештовано багато осіб, вмішаних у справу вбивства президента. У замаху брало участь трьох людей, що стріляли з заду до президента.

—o—

Амнестія в Радянщині.

На основі несправджених досі інформацій з Москви радянський уряд рішив оголосити в дні 1. травня амнестію для політичних вязнів. Амнестією були би обняті теж засуджені недавно анґлійські інжиніри Торнтон і Мекдональд.

—o—

Союз повітряної охорони.

З почину німецького міністра летунства Ґерінґа утворився в Берліні союз повітряної оборони, якого головою став ґенерал Ґріме. Одночасно Ґерінґ видав відозву, в якій закликує підтримати нову орґанізацію, що має на меті оборону Німеччини перед летунськими атаками.

—o—

Випускають політичних вязнів.

З Берліна повідомляють: З огляду на вміцнення позиції національного уряду та на загальне політичне успокоєння, рішено з приводу „дня національної праці“ випустити більше число політичних вязнів. Сюди належать перш усього мен ше важні вязні, у яких відпали вимоги арештування та які не являються небезпечними. Зате задержано у вязницях усіх тих, про яких з огляду на їхню дотеперішню орієнтацію можна надіятися, що після свого звільнення знову будуть виступати проти теперішньої влади. Досі наказано випустити в Баварії та Саксонії 3.600 політичних вязнів. Для інших арештованих осіб, переважно комуністів, по[illegible] поліція уладить концентраційні табори.

—o—

Комуністичний арсенал.

ЕССЕН, 1. V. ПАТ. Поліція перевела в басейні Рури ревізії серед комуністів, глядаючи зброї та пропаґандових матеріялів. Ревізія дала надсподівані висліди. В кільканацятьох випадках найшли цілі склади зброї й муніції, добре удержані. Серед знайденої муніції було багато гарматних стрілен.

Ще про протижидівські ексцеси в Чернівцях.

Українці не мали нічого спільного з протижидівськими галабурдами в Чернівцях.

Галабурди в Чернівцях великодного вівтірка дали ворожій українцям пресі в Чернівцях і в столиці добру нагоду кинутися на українців. Даремно „Час" і предсідник УНП. п. депутат д-р Володимир Залозецький рішучо заперечували, неначе6то й українці були якнебудь умішані в протижидівські розрухи. Затихла лише черновецька жидівська преса зі своїми безвідповідальними напастями на українців. А вся румунська преса в цілій державі, з виїмком урядової, і далі продовжує свої протиукраїнські напади.

А тимчасом міністерство внутрішніх справ вислало до Черновець **генерального інспектора Пікторяну,** аби він на місці розслідив усю справу. Бож ніякий уряд не може терпіти, аби в державі ширилося безладдя. Та щоб поборювати лихо, мусіло воно знати, хто є спричинником безпорядків. Висланий з міністерства високий урядовець, котрому стояли до розпорядимости всі документи цивільної і військової влади, виготовив для міністра внутрішніх справ Міронеску докладне справоздання.

В тім своїм справозданні стверджує ген. інспектор, що **українці не грали найменшої ролі в безпорядках минулого тижня.** Дальше говориться там, що ті галабурди були справкою деяких кузистів, котрі співпрацювали з деякими елементами німецької меншости.

Оттакто стверджено урядово, що **в українців на Буковині є здоровий інстинкт національної самооборони.** Їх не чіпається галаслива пропаганда проти жидів, котра має на меті привести до державної керми кузистів з гітлерівцями. Зі всіх румунських партій вона найбільше ворожа всім меншостям окрім німців. Диктатура кузистів для українців у Румунії найбільше небезпечна. („Час").

Звідки беруться українці?

Про тайну появи українців у Самбірщині.

„Курер Львовскі" з 2-го ц. м. приносить на першій сторінці сензаційну статейку: „Чи Юрій Кульчицький був українцем?" Над цим ще такий надзаголовок: „Наївність і нахабство руських арґументів". Справа йде про Ю. Кульчицького, що заслужився при обороні Відня в 1683 р. і перший заснував у Відні каварню. Досі цей Кульчицький виступав у ріжних німецьких публікаціях як серб або як польський шляхтич, хоча він був православний і народився у Кульчицях біля Самбора, в селі, де з діда-прадіда жили і живуть наші люди. „Курер Львовскі", очевидячки, не може погодитися із таким простим фактом і взиває на поміч аж „польські сфери (!) до того покликані", щоби „забрали голос і дефінітивно встановили польське походження Юрія Кульчицького".

А встановити це дуже легко, бо „нотерійно відомо, що в тих часах, коли він (Кульчицький) жив, про ніяких „українців" біля Самбора взагалі і балачки не було". Правда, що з цієї самбірської шляхти повиходили такі козацькі провідники, як Конашевич Сагайдачний та Гордієнко і польські історики не анектують їх як поляків. Та хто його зна, може все це якась інтриґа. Коли „Курер Львовскі" вірить у те, що українці в Самбірщині зовсім новий „винахід", то він повинен би до кожного числа свого часопису додавати конче пакетик з отруйними протиукраїнськими ґазами. Во подумайте тільки: у 1683 р. не було ще в Самбірщині ніодного українця, а нині, 250 літ пізніше, є їх уже там далеко більше як поляків. Чи не фабрикують їх у німецьких ляборaторіях і посилають до Галичини за післяплатою?!

Колиж до недавна взагалі в Галичині українців не було, то в який спосіб дідо й батько декого з редакторів „Курера Львовского" був українцем?! А щоб за 250 літ ніхто тої тайни не дошукався, радимо всім графикам мерщій змінити назвище.

ДОЛЯР ДАЛІ ПАДЕ.

На львівській біржі в понеділок курс доляра падав з години на годину. Наслідок того був такий, що подача долярових банкнотів була величезна, при недостачі охочих до купна. В год. 9. рано платили за доляра по 7.75 зол., а Банк Польський купував доляри по 7.70. Годину пізніше курс доляра впав на 10 проц., в 11-ій виносив 7.55, в годині 12-ій платили за доляри по 7.50 зол. Годину пізніше курс доляра впав до 7.40.

1. ТРАВНЯ У ЛЬВОВІ.

Робітниче свято 1. травня у Львові почалося прилюдними зборами на пл. Госевського, де зібралося кілька тисяч людей. Промовляли: Скаляк, Гавзнер, д-р Ганкевич, Божемська (від жінок ППС.), від професійних союзів говорив Кушнір. Після промови пішов похід під Великий театр і тут після промови Скаляка розвязався.

Рівночасно відбулися збори жидівських соціялістів (бундівців) на пл. Сольських, а зединених жидівських організацій „Гітахдух" і „Поалесіон" у кіні „Адрія".

Свято всюди пройшло спокійно.

На пл. Сольських і на Гетьманських Валах зібралися були гуртки комуністів, та їх поліція розігнала.

1-ий травня у Варшаві.

ВАРШАВА. 1. V. ПАТ. Дотеперішній хід робітничого свята зовсім спокійний. До страйку шоферів таксівок не прийшло. Не працює коло 20 фабрик, частинно працює 6 фабрик. Дрібні ґрупи комуністів пробували демонструвати в кількох сторонах міста, однак поліція розігнала їх. На пл. Театральній відбуваються зібрання революційної фракції ППС. ЦКВ і Поалей-Сіону збираються на пл. Грибівській. В жидівських дільницях відбуваються збори Бунду і жидівських соціялістичних організацій.

1. ТРАВЕНЬ У МОСКВІ.

Свято 1. травня в Москві мало військовий характер. На Красній площі відбулася велика парада війська. Нар. комісар військових справ Ворошилов виголосив промову до відділів, потім відчитав приречення, яке повторяли заприсяганi в тій хвилині новобранці. Парада скінчилася дефілядою всіх родів зброї.

1-ий травня у Відні.

ВІДЕНЬ, 1. V. ПАТ. День 1-го травня заповідається зовсім спокійно. Поліція і військо замкнули Рінґштрасе і передмістя. В ріжних точках міста уставлено скорострілі. Доступ до середмістя дозволений тільки особам, що можуть вилеґітимуватися. Трамваєвий рух не припинився. Трамваєві вози, що курсують крізь Рінґштрасе спрямовано на бічні лінії.

Між год. 10—11. національні соціялісти уладили демонстраційний „прохід" по передмістях Відня. Входи до середмістя були замкнені скорострілами й артилерією та кільчастим дротом. Міністр військових справ Воґуін відбув інспекцію відділів. Демонстранти привитали його ворожими окликами. За визиваючу поставу супроти війська арештували якусь скількість осіб. В 11. год. юрби демонстрантів відходили до передмість. Нічю арештували 42 особи за недозволене розліплювання афішів.

1. ТРАВНЯ У ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

НЮЙОРК, 1. V. ПАТ. У всіх більших містах Зл. Держав поліція змобілізувала всі сили та видала розпорядки, щоби не допустити до ексцесів у звязку зі святом 1. травня. В Нюйорку соціялістичний та комуністичний похід ішов в напрямі Юніон Сквер, де відбувається великий мітинґ. Тисяча полісменів із газовими бомбами вдержує порядок.

1. ТРАВНЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 1. V. ПАТ. Свято 1. травня пройшло спокійно. Автобуси курсували правильно, таксівки рідше. „Парі Міді" стверджує, що ц. р. традиційне свято весни, в якому по звичаю зявляються на вулицях конвалії в кошах жінок що продають цвіти, мало більше прихильників ніж робітниче свято, якого емблемою є червона цвітка глою. На кожному вуглі вулиці, на всіх стаціях метро стоять коші конвалій, що теж прикрашують бутонєрки всіх прохожих. Цвітка глою червоніє рідше, мало її теж у продажі. Фабрики не працюють.

ВИБУХ БОМБ У ШИКАҐО.

ШИКАҐО, 1. V. ПАТ. У ріжних дільницях міста рівночасно вибухло пять бомб. Матеріяльні втрати, спричинені вибухом, досить великі. Жертв у людях не було. Поліція здогадується, що замахи виконали переворотові елементи.

ПРОМОВА ГІНДЕНБУРҐА НА СВЯТІ 1. ТРАВНЯ.

Свято праці в Берліні відбулося в Люстґартені. На свято приїхав президент Гінденбурґ із канцлером Гітлером в одному авті. Після промови мін. Ґебельса промовив през. Гінденбурґ. Як головне завдання уряду назвав він поборювання безробіття. Промову закінчив Гінденбурґ трикратним окликом „Славно!", який повторили присутні. Опісля виголосив промову Гітлер.

Жиди вирікаються німецької мови.

ПРАГА. 1. V. ПАТ. Зорґанізувався тут клюб чеських жидів під назвою „Чеські піонірі", якого завданням боротьба з німеччиною серед жидів. Клюб закликує жидів не вживати німецької мови, не посилати дітей до німецьких шкіл і не підтримувати німецької культури. Акція клюбу, до якого належать визначні члени жидівського громадянства, стрінулася з прихильним відгуком серед празького жидівства.

Протижидівські заворушення в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 1. V. ПАТ. При площі Пікаділлі, коли кільканацять тисяч осіб виходило з кіна, прийшло до великої авантюри між англійськими фашистами, що продавали часопис „Чорна Сорочка", і юрбою, в якій переважали жиди. Прийшло до бійки, яку припинила поліція, арештуючи всіх сімох фашистів за викликання заворушень на вулиці, бо фашисти виголошували ріжні епітети під адресою жидів.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА ПРЕЗ. ПЕРУ.

ЛІМА, 1. V. ПАТ. Капітан цивільної ґвардії Черро, що вскочив був на ступінь президентового авта — думаючи, що врятує так президента перед кулями атентатчиків — тяжко ранений. На відголос перших стрілів президентів шофер із усією скорістю поїхав до шпиталю. Президента, що втратив притомність, піддержував президент ради міністрів, що сидів біля нього та майже чудом не був ранений підчас атентату.

Після операції ствердили, що одна з куль застрягла в околиці серця.

По широкому світі.

— В Познані відкрито 30. квітня ц. р. міжнародні торги.

— Велику фашистівську Раду в Римі скликано на 27. травня ц. р.

ЦІСАРСЬКИЙ ТА ГІТЛЕРІВСЬКИЙ ПРАПОР У ВАРШАВІ.

На будинку німецького посольства у Варшаві в понеділок уперше вивісили чорно-біло-червоний цісарський прапор і гітлерівський прапор (біле коло зі свастикою на червоному тлі).

ЗГИНУЛО 12 РОБІТНИКІВ.

ЛЯЙПЦІҐ, 1. V. В копальні вугля в Берні при відчищуванні неурухомленого від літ кітла, наступив вибух. Було ранених 12 робітників, два з них померло.

ПОВІТРЯНІ МАНЕВРИ.

ГАМБУРҐ, 1. V. ПАТ. На днях відбулися в военній пристані Вільгельмсгафен і околиці вправи повітряної охорони. На 3—5. травня заповіджені також великі вправи між гирлами Везери й Лаби на зах. побережі Шлєзвіґа. Вперше співпрацюватимуть тут відділи цив. союзів із військом.

ФРАНЦІЯ ПРОТИ ЧУЖИХ ЛІКАРІВ.

У Франції видали розпорядок на основі кожен лікар мусить бути французьким горожанином. Інакше не може виконувати лікарської практики у Франції. Закон цей торкається і лікарів-жидів, які переносяться з Німеччини до Франції.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

НОВИНКИ

— АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЇЇ БЮРА ВІД МІСЯЦЯ ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДЧИНЕНІ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО ГОД. 6. ВЕЧ.

— **Шпигунський процес.** В окружному суді у Варшаві ведеться процес двох підстаршин легунського полку, Ф. Орлика і А. Страка, а також якогось В. Мончинського, обвинувачених у шпигунстві. Вони признаціся до вини, а на своє оправдання заявляють, що до шпигунства спонукала їх чужинна розвідка в часі їхнього побуту за границею, куди вони їздили, відбувши військову службу.

— **Лавреат м. Лодзі.** Мистецьку нагороду міста Лодзі одержав цього року відомий польський письменник Андрій Струґ (Ґалецький).

— **Осунулася скала.** На залізничій лінії Делятин-Вороненка осунулася скала, засипуючи шлях на просторі 28 метрів. Наслідком того припинено залізничий рух аж до очищення лінії.

— **Побилися на 1. травня.** В ресторані при вул. Кроткій у Львові побилися два залізничі робітники. Вони так тяжко поранилися ножами, що треба було забрати їх до шпиталю.

— **Згоріла 18-літна дівчина.** В домі родичів при вул. Жовківській ч. 74 18-літна Йосифа Андрушко облила свою одіж бензиною і підпалила. В одну мить ціла перемінилася в палаючий стовп вогню. На крик дівчини збіглися сусіди і заки вгасили вогонь, нещасна спеклася на цілому тілі. В безнадійному стані відставили її до шпиталю. Причиною самогубства були родинні незгодини.

— **Бандитизм.** На дорозі між Саранчуками і Котовом пов. Бережани напали вночі якісь опришки на Степана Олійника зі Саранчук і приголомшивши його ударами по голові, зрабували йому 20 зол. Поліція глядає за грабіжниками.

— **Щастя в нещастю.** З вікна II. поверху при вул. Асника ч. 15 у Львові кинувся в самогубному намірі 45-літний Бернард Єлень, безробітний приватний урядовець. На своє щастя впав на паянти й тільки легко потовкся.

— **Нема грошей — нема науки.** В Шикаґо всі школи зачинені на два-три тижні, бо вчителі не хочуть учити, тому що вже кілька місяців не одержали платні.

— **Вбили місіонаря.** З Пекіну повідомляють, що в провінції Гунам (північний Китай) вбили недавно місіонаря о. Отмара Штімпфля з чину Францішканів. Місіонар був родом з Тиролю.

— **Острів затонув у морі.** Береги Аляски навістив перед кількома днями сильний землетрус, причому острів Авґустінос щез під поверхнею моря. Досі не знати, чи були які жертви в людях.

— **Говори по турецьки!** Турецька влада видала розпорядок, яким гостро заборонює вживати якунебудь іншу мову, крім турецької на турецькій території. Це торкається однаково турецької торговлі, підприємств і сторін. Постанова обовязує так само і чужинні підприємства, які працюють у Туреччині. Вони мусять вести листування та бухгалтерію в турецькій мові. Інакше каратимуть їх гривною 100 до 500 турецьких фунтів.

— **Мусоліні й австрійські актори.** У звязку з виставою Мусоліневої песи „100 днів“ у віденському Бурґтеатрі повідомляють, що Мусоліні зарядив, щоби нагороду, яка йому належиться на основі закону про авторське право, розділити між безробітних австрійських акторів.

— **Заборонили „Блакитного метелика“.** В Німеччині заборонили чимало визначних фільм. Між ними „Блакитний метелик“ (Der blaue Engel“) із Марленою Дітріх і Янінґсом.

—o—

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Евгенія Тарсова, управ. школи, вдова по скарб. раднику в Снятині упокоїлася дня 17. квітня н. р. Покійна, жінка рідких чеснот, полишила по собі сердечний жаль не лише серед рідні, другів і товаришок, але й широкого загалу. В. їй П.!

ВІДГУКИ ДНЯ.

І роби тут свято!...

Сусіди без обиняків: „Свято „Українська Молодь Христові“ має мати нібито чисто релігійний характер. Розуміємо ті нібито“...

Дехто з наших молодших: „Свято „У. М. Х.“ це угодовщина католицького калібру і ми, не можемо на нього годитися“...

Тоді „Курєр Львовскі“: „Молоді підозрівають, що нібито „У. М. Х.“ — угодовщина. Хто знає Митрополита Шептицького, той може собі уявити, яка це угодовщина“.

А молоді: „Не будемо аґітувати ні „за“, ні „проти“. Нехай собі, як хто хоче“.

Як хто хоче — включно до Малої Семинарії, удержуваної і годованої за митрополичі гроші.

Встає один малий семинарист і деклямує:

— Ми не годимося на свято „У. М. Х.“, бо це угодовщина.

Кажуть йому зверхники:

— Сину України, не бійся! Звідки про це знаєш?

Син робить таємничу міну, мовляв: хотілиб ви знати! А дзюськи!

За ним ще три сини і далі принципова опозиція.

„Курієр“ тільки вухо наставляє. З Малої Семинарії зробив Велику, з учнів теольоґів, з трьох триста і: ги-ги-ги, аж до Риму чути.

А дехто з наших собі: ги-ги-ги, аж мороз іде поза шкірою.

На конференції з децидуючими чинниками Львова, чинники такої:

— А хто заплатить за понищені травники? А хто верне страту на трамваях? Траса походу мусить бути якнайкоротша.

Комітет до чинників:

— Похід буде йти вулицею, а на травники полізе хіба публика. Тримайте порядок між нею. Трамваї зароблять більше як за цілий тиждень.

З площі „Сокола Батька“ до „Юра“ не можна перескочити.

А подання за залізничі знижки лежало два місяці неполагоджене, потім тиждень полагоджене, а тепер не знаю чи ще не лежить.

Діловому комітетові руки мліють, очі з лоба вилазять: день і ніч, день і ніч.

А з провінції щораз то якась татарська вість:

...По селах говорять, що хтось буде розкручувати шини.

...По селах ходять слухи, що учасників свята будуть бити.

...По селах остерігають, щоби на свято не їхали слабосилі.

...По селах пускають, що крім присяги на вірність Христові, буде ще присяга на вірність маршалкові.

Коли спитати, хто такі вістки розсіває, то провінція сумно всміхається. І тільки руками розводить.

Розуміємось...

Але одного, ні столиця, ні провінція не може зрозуміти:

Чому це свято є неприємне аж двом сторонам?

Галактіон Чіпка.

СПОРТ.

КРАЄВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

На старті цьогорічного **краєвого бігу навпростець** стануло 12 змагунів з шістьох клюбів УСС., у тому з двох позальвівських (Сокіл-Стрий та Беркут-Перемишль). Траса понад 4.500 м. вела переважно рівним тереном, тому й темпо бігу було дуже гарне. Чолова група змагунів довго держалася разом, аж на фінішу віддаль між ними зростає, на чоло рішучо виходить Савчак (Сокіл-Стрий) і перемагає в часі 14:25,1''. Кілька кроків за ним прибіг Медвідь (Беркут-Перемишль), 3-ій Добранський (Плай-Львів), 4-ий Сліпко (УССК.). Двох змагунів бігу не скінчило. Дружиново переміг УССК, що одинокий з клюбів виставив повну дружину. В рямцях цього бігу відбувся рівночасно **біг за мистецтво українського студента** і його здобув Сліпко (УССК). Відпав жіночий краєвий біг, бо зі зголошених кількох змагунок на старті явилась лиш одна.

Після проголошення вислідів голова У.С.С. п. О. Карпінський вручив індивідуальну мандрівну нагороду „Н. Часу“ М. Савчакові, а дружинову „Червоної Калини“ представникові УСС-у.

Організацію бігу справно перевів „Плай“. Публики, як на українські легкоатлетичні змагання, досить.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С.

В мин. неділю розпочалися змагання в копаному мячі за мистецтво У. С. С. Висліди:

Львів: Чорноморці—Комета 2:0 (2:0).

Гра гостра, але фер. Ворота для Чорноморців впали зі стрілу Мироновича та одні самовбивчі. Суддював п. Валько.

Львів Тризуб—Мета 1:0 (0:0).

Гра доволі жива. Однокі ворота здобув Тризуб з карного.

Винники. Сокіл IV.—Дніпро 7:4.

З ДІЯЛЬНОСТИ С. К. „РУСЬ“ В УЖГОРОДІ.

Від початку цьогорічного сезону по нинішній день І. дружина ужгородської „Руси“ розіграла 7 змагань, з чого 6 виграла й 1 ремісувала, із загальним відношенням воріт 37:10. З того 15:2 припадає на виграні змагання за мистецтво Закарпаття.

Чернівці. Довбуш—Робітники 3:0 (0:0).

В мин. неділю стрінулася І. дружина „Довбуша“ на грищі нім. клюбу „Ян“ у Чернівцях з „Робітниками“, яких перемогла 3:0. Після цієї виграної осягнули жовтоблакитні у змаганнях за мистецтво Буковини 9 пунктів і находяться далі на 3-ьому місці. (Мин. року „Довбуш“ грав у ІІ. клясі). До кінця змагань має „Довбуш“ ще три дуже тяжкі гри, в яких сподіється здобути ще 3 пункти.

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬОНДОН. 29. IV. 1933. Фінальові змагання за чашу між Евертом і Менчестер Сіти закінчилися після дуже гарної гри перемогою Евертону (Ліверпуль) 3:0 (1:0). На змаганнях було 95.000 видців а понад 80.000 (вісім-десять тисяч) було поза стадіоном, бо не могли дістати білетів вступу. (Льондонський стадіон може помістити найбільше 95 тисяч людей).

БУДАПЕШТ. Австрія — Мадярщина 1:1 (1:0). Репрезентація Австрії без Гідена, Галя, Навша, Ґливайдля і Фаґля. Ворота для Австрії добув Остерман, вирівнав Маркос.

БІЛГОРОД. Еспанія — Югославія 1:1 (1:0).

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Василь Радич: „МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК“ історичний роман том. І. з передмовою Миколи Голубця. Львів 1933. Українська Бібліотека ч. 4. Стор. 126. Форм. 16°.

Д-р М. Бірецький: НА ПЕРЕЛОМІ СЕРЕДНІХ І НОВИХ ВІКІВ. Світова історія — VII. частина. Видавництво „Самоосвіта“. Яворів — квітень 1933. Стор. 40. Форм. 16°.

ЖУРНАЛИ.

„НОВА ХАТА“, журнал для плекання домашньої культури. Рік IX. ч. 5. Львів, травень 1933. Зміст: пані Лівицька: ***; Ганна Чикаленко: Міжнародня жіноча конференція в Марсель; Я. М.: Олена Кульчицька; Надійка: Весняні міркування; А. Бурачинська: Жінка в житті Р. Вагнера; М. П.: Перша погода; О. П.: Боротьба з молями; Евгенія Г.: Як господаримо?; С.: В нашому городі ростуть ліки; Бібліографія; Мішель Даве: Лямпочка на східцях; Ілюстрації.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXVIII., ч. 4 за квітень 1933. Зміст: Митрополит Андрей: З викладів про аскетику. — о. Р. С.: Пасхальна Утреня. — о. Ст. Хабурський: Діточі садки-захоронки і ми. — о. д-р Г. Костельник: Крижівська епархія. — о. Й. Р. і о. Й. І.: Ще в справі парохіяльних садів. — о. Т. Цегельський: Дещо зі священичої традиції. — о. д-р Л. Глинка: Запити і відповіди. — Х.: З голосів преси. — Х.: З убийних справ. — Відозва БНТ. — Некрольоґ. — Заклик Комітету „У. М. Х.“ — Всячина.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ. Відень Рік IX., ч. 3—4 за березень—квітень. 1933. Зміст: В. Кипріян: Про польову пошту УСС. — І. Корчинський: Ще про фальшування західно-українських марок. — В. Зонненберґ-Федоровський: Радянські марки для закордонного обміну. — Д-р Р. Зайхтер: Про київські передруки. — А. С.: Розшукка марок У. Н. Р. — А. Штоман: Рублеві марки Росії 1909—1921. — Нові марки. — Дрібні вісти. — Критики і бібліографія. — Прес. фонд „У. Ф.“. — Дарові премії.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал, ч. 4, квітень 1933. Львів, стор. 153—206. І. Кравченко, Р. Завадович, Б. Антонич, О. Печеніг, В. Лімниченко, Г. Костельник, І. Самчук, Вол. Залозецький, Степан Смаль-Стоцький, В. Миропільський. Хроніка. Рецензії.

БОГОСЛОВІЯ, науковий трімісячник, видає Богословське Наукове Товариство, Львів, т. XI. кн. 1. 1933 стор. 1—88. Др. Лев Глинка, Др. Константин Чехович. Важні питання. Огляди й оцінки. Хроніка. Богословське Наукове Т-во. Книжки й часописи.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“.

Білянс на день 31. грудня 1932. року.

ЧИННИЙ СТАН.

		Обезпечення від огню зол.	с.	від крадіжи з вломом зол.	с.
I.	Каса	49.533	27	3.770	97
II.	Кредитові інституції	105.511	55	49.143	42
III.	Вартісні папери з біжучими купонами	93.977	96	35.696	29
IV.	Недвижимости	481.760	32		
V.	Агенти	289.860	92	17.580	—
VI.	Товариства обезпечень	362.682	30	2.632	70
VII.	Инші довжники	33.315	—		
VIII.	Инші актива	30.000	—		
IX.	Кавційні льокати	355.585	06		
X.	Льоката пенсійного фонду	2.768	53		
		1,804.994	91	108.823	38

ДОВЖНИЙ СТАН.

		Обезпечення від огню зол.	с.	від крадіжи з вломом зол.	с.
I.	Власні фонди Товариства	848.794	74	47.178	96
II.	Капітал основний			30.000	—
III.	Фонд обезпеченевий	291.001	10	12.569	46
IV.	Технічні резерви	21.417	61	5.546	—
V.	Фонд на амортизацію вартости недвиж.	26.416	44		
VI.	Агенти	12.532	93	11.035	39
VII.	Товариства обезпечень	11.434	87	961	11
VIII.	Невплачені податки й оплати	7.545	10	281	60
IX.	Инші пасива (ріжні фонди)	110.279	72		
X.	Кавції	355.585	06		
XI.	Фонд пенсійний	119.987	34		
XII.	Білянсова надвижка			1.250	86
		1,804.994	91	108.823	38

Рахунок зисків страт за 1932. рік.

Зиски.

		Обезпечення від огню зол.	с.	від крадіжи з вломом зол.	с.
I.	Чистий дохід з майна Товариства	51.276	07	5.277	07
II.	Зиск на курсі чужих валют	1.328	49	8	81
III.	Инші зиски, необняті подрібними рах.:				
	1) ріжниця білянс. варт. недвижим. наслідк. переоцінення	143.860	—		
	2) відзискані претенсії з давн. відпис.	13.913	21	331	12
	3) ріжниця курсу на вартісн. паперах	33	19		
		210.410	96	5.617	—

Страти.

		Обезпечення від огню зол.	с.	від крадіжи з вломом зол.	с.
I.	Білянсовий недобір у звітовому році на рахункові обезпечень	180.830	20	3.743	14
II.	Инші відписи й страти, необняті подрібними рахунками:	4.816	—		
	1) відписано з вартости недвижим.	5.745	14		
	2) відписано на резерву на сумн. нал.	33	19	633	
	3) ріжниця курсу на вартісн. паперах	13.801	—		
	4) приділено на спец. фонд для посер. обезпечень				
	5) решта з ріжн. білянс. вартости недвижим. насл. переоцінення до капіталу запасного	5.185	43	1.250	86
III.	Білянсова надвижка				
		210.410	96	5.617	—

Львів, дня 27. квітня 1933. р.

ДИРЕКЦІЯ:
Володимир Децикевич *Інж. Юліян Мудрак*
Ярослав Колтунюк.

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ:
Олекса Гошовський *Д-р Юлій Савчак*
Микола Мельник
Бухгальтер І. Мороз.

Розділ білянсової надвижки відділу обезпеч. від крадіжи з вломом зол. 1250.86.
До капіталу запасного відд. обезп. від крадіжи з влом. ціла надвижка по думці §. 15. статута

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 2. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“ або „Як Львів плаче та сміється“ Генр. Збежховського (премієра).

Середа, 3. травня год. 3 попол. „Дівочі обіти“.

Середа, 3. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.

Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 2. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника“.

Середа, 3. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника“.

Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника“.

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародних змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибіри“.
АПОЛЬО: „Пошлюбна подорож у трійку“ (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону“.
КАСІНО: „Куртизана“ (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж“, ревія „Парада без зірок“.
КОПЕРНИК: „Доповен“ (Джекі Купер, Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Доповен“ (Джекі Купер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Чар її очей“ (Дж. Гейнор, Фарел).
ПАЛЯС: „Іх Екселенція субект“.
ПАН: „Бічна вулиця“ та ревія.
ПАСАЖ: „Люди без совісти“ і „Буря над Азією“.
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені“, ревія: „Щось для кожного“ (виступ ревієвої трупи „Аркадія“ Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Аріяна“ (Ел. Бергнер).
УТІХА: „Кіноманяк“ (Гар. Льойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 2. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.35 Фортепян, 18.25 Скрипка, **Штрасбург** (345,2) 20.30 „Доного“ песа Жіль Ромена; **Ляйпціг** (389,6) 16.30 Концерт, 20.10 Трубна музика; **Букарешт** (394,2) 20.00 Спів, **Білгород** (429,7) 18.30 „Едіпус Рекс“ Стравінського, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт; **Лянгенберг** (472,4) 16.30 Солісти, **Прага** (488,6) 19.30 „Мужик-хитрун“ оп. Двожака; **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 17.30 Лістова соната г-моль, конц. етюда д-дур, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Отельо“ оп. Вердія; **Харків** (937,5) 9.00 Музика, спів, 10.00 Звуковики, 13.50 Нар. гумор, сатира, 15.10 Муз.-літ. авдиція, 18.00 Фортепян, 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Середа, 3. травня 1933.

Кенігсберг (217,1) 20.10 Концерт, **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт, 17.10 Клярнет, **Бреслав** (325) 18.00 Мендельзонові твори, Досталь (сопран), **Штрасбург** (345,2) 19.00 Нар. пісні, 20.10 Арії, 21.10 Гавайські пісні, нар. танці, **Рим** (441,2) 13.00, 17.30 Концерт, **Відень** (518,1) 17.20 Австр. композитори, **Любляна** (575) 18.30 Діточі пісні, **Харків** (937,5) 8.30 Концерт для дітей, 9.00 Муз.-літ. авдиція, 10.30 Радіокомпозиція, 13.50 Військ. музика, 15.10, 19.30 Концерт, 18.00 Оп. арії.

Львівське радіо.

Вівторок, 2. травня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.35 Грамофон, Збіжева біржа; 16.00 Техн. скринька; 16.25 Для учителів: „Техніка матур. іспитів“, 17.00 Орхестра, 18.00 Для матуристів: Фізика та космографія; 18.25 Легка й танк. музика; 19.00 Освітня праця в Польщі, 19.00 Фейл.: Расові перені в музиці; 20.00 Трансм. зі Загребу: Концерт у честь проф. Марка Тайчевича; 21.20 Спортові вістки; 21.30 Орхестра; 22.00 „Нафта“, новеля есп. письменниці Еспіни; 22.15 Спів і легка музика; 23.00 Танк. музика.

Середа, 3. травня 1933.

12.15 Симф. поранок, 14.10 Сільська молодь у хліборобській праці, 14.20 15.00 Орхестра (нар. музика), 14.40 Кріза в городництві й можливости продукції в найближчих роках, 16.25, 19.15 Грамофон, 16.45 „Стан. Сташіц“, 17.00 Скрипка, фортепян, 18.15 Легка й танк. музика, 19.20 „Дами й гузари“ Фредра (радіофонізація), 20.00 Концерт (музика, спів), Спортові вістки, 22.00, 23.00 Танк. музика, 22.40 Забуте місто (Каменець П.).

—o—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 1. V.: масло —; молоко 0.17; сметана 0.70; яйця 2.60. Тенд. на масло знижкова, на решту удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Борщів:

1. V. Роксі;
2. V. Фраскіта;
3. V. Мущина з Микулим;
4. V. Весела вдовичка;
5. V. Катерина;
6. V. Мікадо;
7. V. Мотря.

З Борщева їде театр до Чорткова.

Виділ Тов. „Вакаційних Осель“ у Львові прохає усіх охочих до збірки, що відбудеться 14. травня ц. р. у Львові явитися в середу дня 3. травня в год. 5. попол. в домівці Марійського Тов. Пань при вул. Руській 10. партер в ціли її зорганізування і розділення місць збірки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВНІРЦІ до прання, убрання до хем. чищення приймає Е. Говикович, Львів, Домініканська 4. 1—5

ШУКАЮ молодої, інтелігентної господині до меншого фільварку на Волині у Луцькім повіті. Зголошення інж. І. Lipnicki, — Warszawa, Szkolna 2, m. 4.

ЛІКАР шукає доброго місця для отворення канцелярії, найрадше в повітовім місточку, де нема ще лікаря-українця. Хто знав би таке місточко зволить подати до Адміністрації „Діла“ під „Практик“. 1—2

ШУКАЄМО агентів до продажі обуви за кавцією коопер. „Дерма“ Львів, ул. Михайла 4. 1—2

За редакцію відповідає Олександер Костик   Видає Видавнича Спілка „Діло“.   З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.